

HET VERDRAG VAN FARO: MET ERFGOED DE TOEKOMST TEGEMOET

Het Verdrag van Faro

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Het Verdrag van Faro: met erfgoed de toekomst tegemoet

<https://www.coe.int/faro-action-plan>
faro.convention@coe.int

De in deze tekst opgenomen citaten komen voor rekening van de auteur(s) en weerspiegelen niet noodzakelijkerwijs het officiële beleid van de Raad van Europa.

Verzoeken die verband houden met de verveelvoudiging of vertaling van (een deel van) dit document kunnen worden gericht aan het Directoraat Communicatie (F-67075 Strasbourg Cedex of publishing@coe.int).

Alle overige correspondentie over deze publicatie moet worden gericht aan het DG Democratie van de Raad van Europa of faro.convention@coe.int.

Verdrag van Faro: met erfgoed de toekomst tegemoet
Omslagontwerp en vormgeving: Afdeling Documenten en Publicaties (SPDP), Raad van Europa

Foto's: Raad van Europa, leden van het Faro Network en Shutterstock © Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Nederland, april 2021

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

De Raad van Europa is de belangrijkste mensenrechtenorganisatie van Europa. De Raad heeft 47 lidstaten, inclusief alle leden van de Europese Unie. Alle lidstaten van de Raad van Europa hebben het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) ondertekend, waarin de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat worden beschermd. Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens ziet erop toe dat het Verdrag in de lidstaten wordt uitgevoerd.

www.coe.int

Inhoud

VOORWOORD	5
HET KADERVERDRAG OVER DE WAARDE VAN CULTUREEL ERFGOED VOOR DE SAMENLEVING (VERDRAG VAN FARO)	6
UITGANGSPUNTEN VAN HET VERDRAG VAN FARO	8
ACTIEPLAN VAN HET VERDRAG VAN FARO	12
VRAAGSTUKKEN EN FARO-UITGANGSPUNTEN IN DE PRAKTIJK	14
HET VERDRAG VAN FARO: EEN BREDE AANPAK	20

VOORWOORD

In de afgelopen vijftig jaar heeft de Raad van Europa een reeks instrumenten ontwikkeld om het Europese culturele erfgoed te beschermen en onder de aandacht te brengen. Eén van die instrumenten is het Verdrag van Faro over de waarde van cultureel erfgoed voor de samenleving, een verdrag dat van groot en blijvend belang is.

Het Verdrag van Faro is een aanvulling op en een verankering van wat in eerdere verdragen van de Raad van Europa is neergelegd om het bouwkundige en archeologische erfgoed van de lidstaten te beschermen. Een belangrijk uitgangspunt van het Verdrag is de relatie tussen erfgoed en mensenrechten en democratie. Het bepleit een ruimere opvatting van wat erfgoed is en wat het betekent voor gemeenschappen en de samenleving.

Het laat ons zien dat het belang van cultureel erfgoed niet is gelegen in objecten en plaatsen op zich, maar in wat ze voor mensen betekenen, welke waarden ze vertegenwoordigen en hoe die waarden geïnterpreteerd en doorgegeven kunnen worden aan andere mensen.

Deze bredere definitie van erfgoed heeft nieuwe mogelijkheden gecreëerd om de veerkracht en duurzaamheid ervan te waarborgen, door te erkennen dat dit niet via van bovenaf opgelegde overheidsmaatregelen moet worden geregeld, maar dat daarvoor een door burgers geïnitieerde bottom-up-aanpak nodig is. Zo kunnen er erfgoedgemeenschappen ontstaan die samen de verantwoordelijkheid op zich nemen voor het beheer van hun gemeenschappelijke culturele erfgoed.

Daarvoor zijn mondige burgers nodig en een maatschappelijk middenveld dat samen met de staat en lokale overheden verantwoordelijk is voor de bescherming en overdracht van cultureel erfgoed, soms over grenzen heen en altijd in het belang van toekomstige generaties. De platforms die zij bieden en de initiatieven die ze ontplooiën zijn een natuurlijke manier om erfgoed te delen. Deze aanpak is niet alleen duurzaam omdat hij is ingegeven door de passie

en overtuiging van gemotiveerde burgers, maar creëert bovendien economische duurzaamheid.

Erfgoedgemeenschappen spelen een steeds grotere rol in het culturele leven. Waar de staat de kaders vaststelt en beleid ontwikkelt, is het essentieel dat niet alleen de nationale, regionale en lokale overheden een rol spelen in het beheer van erfgoedlocaties. Ook de ondernemersgeest van de lokale bevolking, organisaties en het midden- en kleinbedrijf speelt een doorslaggevende rol in het levend houden van gemeenschappen in veel delen van Europa, door hun cultureel erfgoed op de juiste manier te behouden en op een verstandige manier in te zetten. Erfgoed gaat niet alleen over ons verleden, maar ook over het heden en onze toekomst.

Het Verdrag van Faro betekent een evolutie in ons denken over de rol van cultureel erfgoed in Europa. Deze ontwikkeling gaat door en de Raad van Europa speelt daar graag een rol in.

Marija Pejčinović Burić

Secretaris-Generaal van de Raad van Europa

HET KADERVERDRAG OVER DE WAARDE VAN CULTUREEL ERFGOED VOOR DE SAMENLEVING (VERDRAG VAN FARO)

HET VERDRAG VAN FARO is een uniek verdrag over cultureel erfgoed waarin wordt benadrukt dat erfgoed waarde en potentie heeft en kan worden ingezet als hulpbron voor duurzame ontwikkeling en kwaliteit van leven in een samenleving die voortdurend verandert.

Het Verdrag biedt de Raad van Europa de mogelijkheid om lidstaten te helpen bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, individueel of collectief.

- ▶ Begin 2021 hadden **20 lidstaten** het Verdrag geratificeerd: Armenië, Oostenrijk, Bosnië en Herzegovina, Kroatië, Finland, Georgië, Hongarije, Italië, Letland, Luxemburg, de Republiek Moldavië, Montenegro, Noord-Macedonië, Noorwegen, Portugal, Servië, de Slowaakse Republiek, Slovenië, Zwitserland en Oekraïne.
- ▶ Daarnaast hebben **7 lidstaten** het Verdrag ondertekend: Albanië, België, Bulgarije, Cyprus, Estland, San Marino en Spanje.

Een belangrijk uitgangspunt van het Verdrag van Faro is de relatie tussen erfgoed en mensenrechten en democratie. Het bepleit een ruimere opvatting van wat erfgoed is en wat het betekent voor gemeenschappen en de samenleving. Het nodigt burgers uit om het belang van erfgoedobjecten en -locaties te leren kennen via de betekenis en waarde die zij vertegenwoordigen.

In het kort

Het Verdrag van Faro biedt een kader om het maatschappelijk middenveld te betrekken bij de processen van besluitvorming en beheer van cultureel erfgoed en de omgeving waarin verschillende belanghebbenden actief zijn.

Datum en plaats

Het Verdrag van Faro is op 13 oktober 2005 aangenomen door het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Op 27 oktober van datzelfde jaar werd het in het Portugese Faro opengesteld voor ondertekening door de lidstaten. Het Verdrag trad op 1 juni 2011 in werking.

Bestaansreden

Burgerparticipatie is zowel een ethische plicht als een politieke noodzaak geworden. Participatie brengt de samenleving weer in beweging, versterkt de democratie en stelt vreedzaam samenleven als een voorwaarde voor een betere kwaliteit van leven.

DRIE BELANGRIJKE STAPPEN VOOR NATIONALE OVERHEDEN

- ▶ **Ondertekening:** officiële steun voor het Verdrag en de uitgangspunten;
- ▶ **Ratificatie:** juridische verbintenis om de uitgangspunten van het Verdrag na te leven en eventuele aanpassingen door te voeren in bestaande wetgeving;
- ▶ **Uitvoering:** ontwikkeling van concrete acties die aansluiten op de uitgangspunten van het Verdrag en bepalen hoe die worden doorgevoerd.

“ Ik vind het essentieel dat alle lidstaten het Verdrag van Faro ondertekenen, omdat ze daarmee bevestigen hoe belangrijk het is dat burgers bij het overheidsbeleid worden betrokken.”

*Prosper Wanner,
Faro Community, Venetië, Italië*

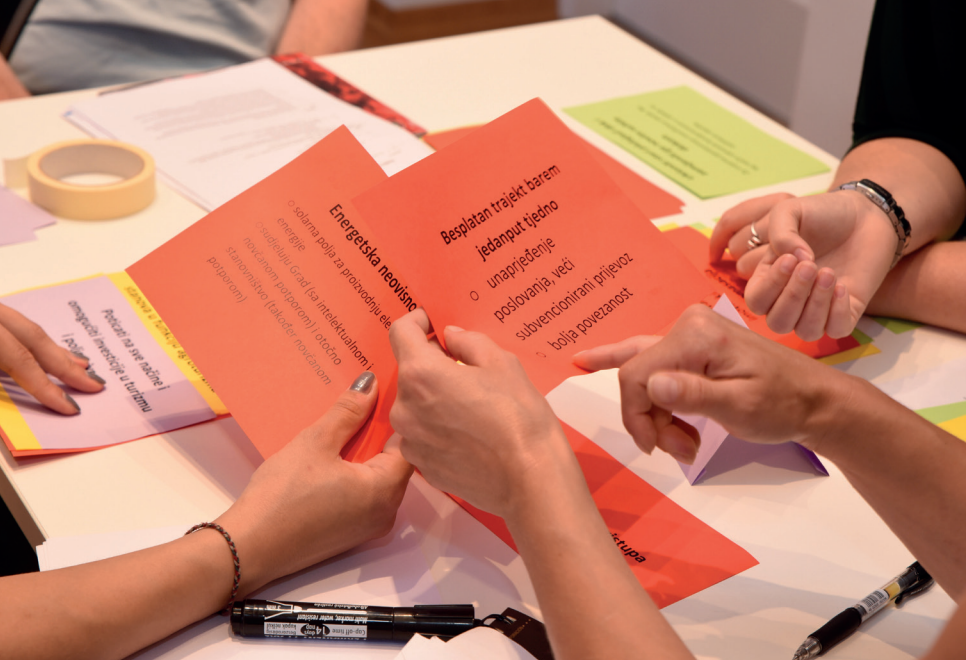
“ Overheden moeten het Verdrag van Faro ondertekenen om mee te kunnen gaan met de ontwikkelingen in de samenleving.”

*Ana Schoebel,
Spanish Cultural Heritage
Institute, Madrid, Spanje*

“ Ondertekening van het Verdrag zorgt ervoor dat het bredere bekendheid krijgt en meer impact heeft op de samenleving.”

*Caroline Fernolend,
Faro Community, Viscrî, Roemenië*

UITGANGSPUNTEN VAN HET VERDRAG VAN FARO

Werken aan democratische participatie en maatschappelijke verantwoordelijkheid

Het Verdrag van Faro creëert ruimte voor discussie en debat om gemeenschappelijke waarden en prioriteiten rond erfgoed in kaart te brengen en initiatieven op dit gebied te stimuleren.

Daarvoor is het cruciaal dat vrijwilligers- of maatschappelijke organisaties erbij worden betrokken en dat ook jongeren de ruimte krijgen om mee te doen, via onderwijs en onderzoek (artikel 11, 12 en 13 van het Verdrag).

“ Het Verdrag van Faro creëert een kader voor samenwerking. Maatschappelijke organisaties en instellingen moeten samen aan de slag, zo simpel is het.

*Julie de Muer,
Faro Community, Marseille, Frankrijk*

“ Het Verdrag van Faro heeft tot een hernieuwd zelfvertrouwen geleid en maakt de weg vrij voor nieuwe samenwerkingsvormen tussen publieke instellingen, gekozen volksvertegenwoordigers en burgers.”

*Prosper Wanner,
Faro Community, Venetië, Italië*

De leefomgeving en de kwaliteit van leven verbeteren

Het Verdrag stimuleert een integrale aanpak waarin initiatieven op het gebied van culturele identiteit, natuurlijke landschappen en ecosystemen worden samengebracht.

De verdragspartijen moeten mensen meer het gevoel geven dat zij hier onderdeel van zijn, door hen gezamenlijk verantwoordelijk te maken voor de omgeving waarin ze leven (artikel 8).

“ Via het Verdrag van Faro zetten we het bestaande erfgoed in om de kwaliteit van leven van de mensen in onze gemeenschap te verbeteren.”

*Caroline Fernolend,
Faro Community, Viscri, Roemenië*

“ Het Verdrag van Faro is uitermate geschikt om onze streek nieuw leven in te blazen en de leegloop tegen te gaan. Het helpt ons om ons fantastische erfgoed in te zetten om nieuwe inwoners aan te trekken en het toerisme te bevorderen, zodat we op deze traditionele plek een nieuw leven kunnen beginnen.”

*Alessio di Giulio,
Fontecchio, Italië*

Omgaan met culturele diversiteit en wederzijds begrip creëren

Overheden en maatschappelijke organisaties worden aangemoedigd om een erfgoedbeleid na te streven dat ervoor zorgt dat verschillende gemeenschappen vreedzaam kunnen samenleven.

Erfgoed is een middel om verschillende perspectieven samen te brengen en onderling vertrouwen, wederzijds begrip en samenwerking te bevorderen. Zo wordt ruimte gecreëerd voor lokale ontwikkeling en kunnen conflicten worden voorkomen (artikel 7).

“ Door het Verdrag van Faro is er een nieuwe dynamiek ontstaan. Ik weet nu wat de mensen willen. Ik heb geleerd hoe creatief en dynamisch ze kunnen zijn, hoe zij naar hun erfgoed kijken. Als je ziet hoe mensen in de geest van Faro aan de slag zijn gegaan, is het wel duidelijk dat dit de beste aanpak is voor de toekomst.”

*Ana Schoebel,
Spanish Cultural Heritage
Institute, Madrid, Spanje*

“ Ik woon in het noorden van Marseille, een wijk met een grote culturele diversiteit... Van begin af aan kwam Faro voor mij tot uiting in wandelingen met mijn buurtgenoten om al pratend een collectief verhaal te creëren.”

*Julie de Muer,
Faro Community, Marseille, Frankrijk*

Werken aan meer sociale cohesie in de samenleving

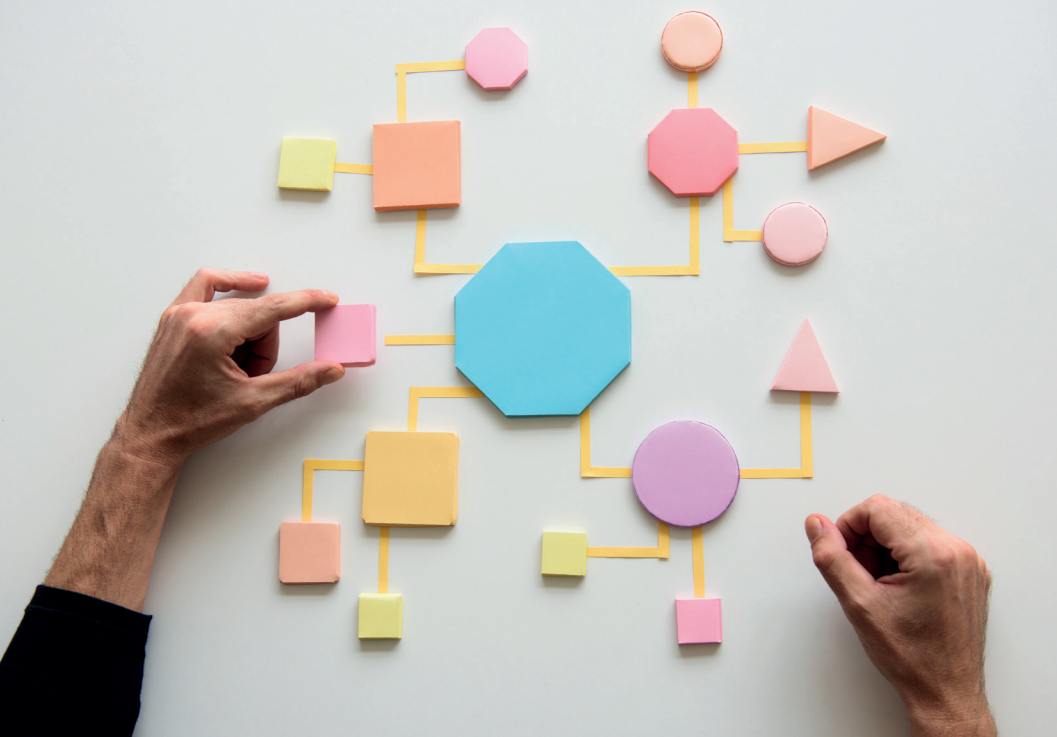
Publieke en private partijen moeten zich inzetten om mensen bewuster te maken van de economische mogelijkheden van hun cultureel erfgoed. Zij moeten werken aan bescherming en verantwoord beheer, waarbij uitgangspunten als duurzaamheid, efficiëntie en sociale cohesie voorop staan (artikel 8, 9 10).

“ Door het Verdrag van Faro ben ik anders gaan kijken, en ik besef nu dat erfgoed veel breder is dan ik altijd dacht. Erfgoed kan echt een middel zijn om plattelandsgebieden weer tot ontwikkeling te laten komen. Dankzij het Verdrag van Faro zijn we meer verbonden met nieuwe belanghebbenden, met wie we voorheen nog niet samenwerkten.”

*Ugo Toić,
Het eiland Cres, Kroatië*

“ We kunnen en moeten in ons dagelijks leven gebruikmaken van cultuur en culturele diversiteit, want dat zijn waardevolle instrumenten om post-conflictsituaties en multiculturele en maatschappelijke problemen op te lossen.

*Nicos Nicolaidis,
Voormalig voorzitter van de
subcommissie cultuur, diversiteit
en erfgoed van de Parlementaire
Vergadering van de Raad van Europa*

ACTIEPLAN VAN HET VERDRAG VAN FARO

In het **ACTIEPLAN VAN HET VERDRAG VAN FARO** worden de uitgangspunten van het Verdrag vertaald naar de praktijk. Het plan illustreert de grote reikwijdte van het Verdrag en de vernieuwing die het beoogt en laat zien welke mogelijkheden er zijn om het in te zetten voor actuele maatschappelijke vraagstukken.

Het Faro Actieplan heeft de volgende doelen:

- ▶ de lidstaten kennis en deskundigheid bieden vanuit de praktijk, zodat ze meer inzicht krijgen in de mogelijkheden van het Verdrag en het vervolgens volledig kunnen toepassen;
- ▶ de Raad van Europa ondersteunen bij het belichten en bestuderen van specifieke situaties, conform de politieke prioriteiten van de Raad;
- ▶ een platform bieden voor analyse en aanbevelingen voor verdere maatregelen, overeenkomstig de uitgangspunten van het Verdrag;
- ▶ de lidstaten aanmoedigen om het Verdrag te ondertekenen en ratificeren.

Voor het realiseren van deze doelen zijn in het Faro Actieplan de volgende actiepunten geformuleerd:

Promotie

Er worden diverse 'Faro-evenementen' georganiseerd op gemeenschaps-, nationaal en internationaal niveau:

- ▶ presentaties van geslaagde praktijkvoorbeelden en inspirerende toespraken op hoog politiek en lokaal niveau om het gedachtegoed van het Verdrag van Faro uit te dragen;
- ▶ bijeenkomsten op uitnodiging van een lidstaat om het Verdrag te presenteren en te onderzoeken welke plannen door diverse belanghebbenden kunnen worden uitgevoerd;
- ▶ als lab opgezette workshops over specifieke aspecten van het Verdrag, om de uitgangspunten en criteria uit het Verdrag te presenteren en analyseren en daarover van gedachten te wisselen.

Netwerken

Door inzet van het Actieplan heeft het Verdrag van Faro tot allerlei nieuwe initiatieven geleid waarin via actieve burgerparticipatie wordt nagedacht over oplossingen voor vraagstukken op het gebied van het behoud van gemeenschappelijk cultureel erfgoed.

Het Faro Convention Network kiest voor een dynamische interpretatie van de verdragsbepalingen en vormt een platform voor het uitwisselen van ervaringen over de verschillende uitvoeringsmethoden.

Instrumenten

Op basis van geslaagde praktijkvoorbeelden brengt het Faro Convention Network bruikbare instrumenten in kaart en brengt het een dynamische dialoog op gang tussen bemiddelende organisaties en mensen die zich met erfgoed bezighouden.

Het Verdrag blijft dynamisch omdat het uitgaat van een voortdurende cyclus van actie-proces-reflectie. Voorgestelde acties worden steeds bijgesteld, met als resultaat dat het Verdrag in de uitvoering op lokaal, nationaal en internationaal niveau steeds beter wordt begrepen.

Onderzoek

Het Verdrag van Faro biedt ruimte voor interpretatie en de uitgangspunten en criteria worden regelmatig geëvalueerd. Dat vraagt dus om een flexibele en creatieve uitvoering, die inspireert tot nieuwe initiatieven om de rol van erfgoed bij de aanpak van maatschappelijke vraagstukken te laten zien.

Schijnwerpers

Specifieke activiteiten waarin erfgoed leidend is worden in kaart gebracht en onderzocht, afgestemd op de politieke prioriteiten van de Raad. Daarbij ligt extra nadruk op de rol die erfgoed kan spelen bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Het doel van dit proces is aanbevelingen te doen voor gerichte erfgoedactiviteiten in de lidstaten.

VRAAGSTUKKEN EN FARO-UITGANGSPUNTEN IN DE PRAKTIJK

Integratie

Met steun van de **MIHAI EMINESCU TRUST** is het Whole Village Project ontstaan. Dit initiatief richt zich op behoud van het Saksische erfgoed in het interculturele dorp Viscri in Roemenië.

Het project wil het lokale erfgoed inzetten voor alle bewoners (Roma, Roemenen, Hongaren en Saksen) in het dorp, zodat zij daar via toerisme, landbouw en ambachtelijk werk hun voordeel mee kunnen doen, met als doel mogelijke integratieproblemen op te lossen.

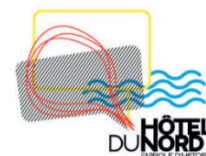
Het dorp Viscri, ©The Whole Village Project

Erfgoedwandeling in Marseille, ©Filip Vlatkovic

Het project **HÔTEL DU NORD** bestaat uit een aantal kleinschalige initiatieven die kansen creëren voor lokale betrokkenen. Samen werken zij aan betere levensomstandigheden en bestrijden ze discriminatie en armoede in een aantal buurten in Marseille (Frankrijk).

Dit doen zij door het erfgoed in verschillende buurten in het noorden van Marseille te restaureren om de leefomgeving van de lokale bevolking te verbeteren. Om te laten zien hoe gastvrij dit deel van hun stad is, organiseren lokale bewoners erfgoedwandelingen en nodigen ze hun gasten zelfs bij hen thuis uit, om hun te laten zien hoe zij leven en hen kennis te laten maken met het erfgoed in deze buurten.

Maatschappelijke verandering in de stad

De **FARO VENEZIA ASSOCIATION** (Italië) wil Venetië aantrekkelijker maken voor de lokale bevolking en de monocultuur van het toerisme dat de stad steeds meer in zijn greep heeft gekregen en leegloop heeft veroorzaakt, doorbreken.

Via een netwerk van ongeveer veertig lokale organisaties (op het gebied van wetenschap, cultuur en kunst) worden verschillende vormen van participatieve democratie ingevoerd om de kloof tussen besluitvormers en burgers te overbruggen.

Dit initiatief is erop gericht om de stad, los van het massatoerisme, weer aantrekkelijker te maken door traditionele lokale ambachten weer onder de aandacht te brengen en erfgoedlocaties (zoals het Arsenaal, het oude scheepswervencomplex van La Serenissima) om te vormen tot plekken waar alle inwoners wat aan hebben.

Venetië, ©Shutterstock

Patios di Córdoba, ©PAX Patios de la Axerquía

Het project **PAX PATIOS DE LA AXERQUÍA** in het Spaanse Córdoba wil iets doen aan de negatieve gevolgen van het massatoerisme voor de traditionele woongemeenschappen met hun bloemrijke binnenplaatsen (patios). Het leidt tot verval en verandert deze gemeenschappen in toeristische attracties.

Men wil de gentrificatie van het rijke erfgoed van de patio's tegengaan, waarmee dit initiatief om veel meer gaat dan om het architectonische belang en materiële behoud van dit erfgoed.

Verwaarloosde patiohuizen worden gerenoveerd en ook de stedelijke omgeving wordt aangepakt, waarbij de overheid en maatschappelijke organisaties op meerdere niveaus samenwerken en inzetten op collectief gebruik van de patio's.

Participatie en maatschappelijke verantwoordelijkheid

Het **ALMAŠKI KRAJ PROJECT** in de Servische stad Novi Sad gebruikt erfgoed als instrument om maatschappelijke samenwerking te stimuleren, met als doel om verschillende problemen in de stad aan te pakken.

Het project richt de schijnwerpers op het rijke culturele erfgoed van Almaški Kraj en wil de bewoners van dit stadsdeel actief betrekken bij het behoud van hun buurt, zodat dit enorme potentieel kan worden ingezet voor de verdere ontwikkeling van de stad.

Novi Sad is in 2021 de Culturele Hoofdstad van Europa en de stad wil via een duurzaam gebruik van zijn erfgoed een actieve bijdrage leveren aan het oplossen van problemen op het gebied van migratie, conflict en verzoening, werkloosheid onder jongeren, discriminatie van Roma en **A ALMAŠANI** genderongelijkheid.

Kinderen beschilderen oude stoelen, Novi Sad, ©Almašani

Parco Centocelle, erfgoed van de omliggende wijken, ©Comunità Parco Pubblico Centocelle

Het **ARCHEOLOGISCHE PARK CENTOCELLE** in Rome werd in 2006 geopend voor het publiek, nadat daar archeologische opgravingen hadden plaatsgevonden. Hoewel het park nog altijd te kampen heeft met illegale activiteiten, trekt het inmiddels een breder publiek, dankzij de lokale gemeenschap die zich intensief heeft ingezet om haar maatschappelijke kapitaal te versterken.

DE CENTOCELLE-FAROGEMEENSCHAP omvat het sociale samenwerkingsverband Co-Rome dat sinds 2015 activiteiten onder de aandacht brengt (zoals erfgoedwandelingen, workshops en sociale activiteiten voor buurtbewoners, digitale campagnes en erfgoedfietstochten) om de waardering en het hergebruik van cultureel en archeologisch erfgoed aan te moedigen. Erfgoed wordt hierbij als een middel gezien om op buurt- en wijkniveau een inclusieve, duurzame ontwikkeling te stimuleren.

Tijdens het project wordt vooral gewerkt op basis van medezeggenschap (co-governance), wat inhoudt dat de lokale bevolking een actieve bijdrage levert aan het collectieve gebruik en het opknappen van het park.

Duurzaam toerisme

LES OISEAUX DE PASSAGE (Frankrijk) is een onlineplatform dat een andere manier van reizen wil introduceren. Het biedt een gemeenschappelijke toolkit om gastvrijheid te stimuleren en commercieel in te zetten om verbinding mogelijk te maken, kennis over te dragen en nieuwe terreinen en erfgoedobjecten te ontdekken.

Les Oiseaux de Passage laat bovendien zien hoe belangrijk het is om een reisbestemming te leren kennen via de mensen die er wonen, via hun waarden van gastvrijheid, samenwerking en menselijkheid.

Via het platform komen de lokale bevolking en reizigers met elkaar in contact, zonder opdringerige advertenties of profiling.

©Shutterstock

In het Ecomuseo del Sale e del Mare, ©Ecomuseo del Sale e del Mare

Het **ECOMUSEO DEL SALE E DEL MARE**, in Cervia, Italië is gericht op het behoud en de verbetering van het natuurlijke en stedelijke landschap van dit gebied en zijn lokale cultuur en herinneringen. Het initiatief biedt bezoekers en locals de mogelijkheid om dit dynamische gebied, een museum dat de hele stad omvat, te leren kennen. Daarnaast is het een manier om bij te dragen aan het behoud van dit gebied en de verdere ontwikkeling van de gemeenschap.

Het project bestaat uit erfgoedwandelingen om bezoekers te laten zien wat het betekent om hier te wonen en hoe de lokale gemeenschap omgaat met haar cultureel erfgoed.

Leren over erfgoed

Het culturele programma **EMILIANENSIS** biedt mensen de gelegenheid om de kloosters van de Spaanse streek Rioja te ontdekken. Het richt zich vooral op gezinnen en families, groepen en scholen. Het programma bestaat uit educatieve en recreatieve activiteiten rond de geschiedenis en kunst van deze kloosters en hoe men daar leeft en leefde.

Daarbij gaat het vooral om het doorgeven van het culturele en natuurlijke erfgoed op een creatieve en dynamische manier, om de mensen (vooral de jeugd) enthousiast te maken over hun lokale erfgoed, om hen ervan te laten genieten en om hen bij het behoud te betrekken.

Fundación
San Millán
de la Cogolla

In een van de kloosters in de Rioja, ©Emilianensis

BrotZeit-initiatief, ©Brotzeit

BROTZEIT ('Broodtijd') richt zich op de culturele duurzaamheid van de landbouw en de vele handmatige agrarische processen, het verwerken van graan en het maken van traditioneel brood in het Lesachtal in Oostenrijk.

Dat gebeurt via overdracht van kennis en levende tradities, via ontmoetingen tussen de generaties en de interactie tussen de lokale cultuur en erfgoed. Dat levert individuele en collectieve leerervaringen op.

Restauratie en revitalisatie

CASA & BOTTEGA: Na de aardbeving die in 2009 het Italiaanse dorp Fontecchio en zijn kleine gemeenschap trof, hebben de lokale autoriteiten samen met maatschappelijke organisaties en bemiddelaars een plan opgesteld om het dorp te herbouwen via publiekseducatie en -participatie.

Het doel van dit initiatief is mensen te leren hoe het cultureel erfgoed en het landschap kunnen worden ingezet voor economische ontwikkeling, hervestiging en sociale cohesie.

Beschadigde panden worden gerenoveerd en omgevormd tot plekken waar mensen sociale ervaringen kunnen opdoen, bijvoorbeeld op het gebied van ambachtelijk werk of door een workshop te volgen over de lokale landbouw.

Het dorp Fontecchio, ©Casa & Bottega

Buurtopera in de wijk Šančiai in Kaunas, © Cabbage Field

De activiteiten van de buurtvereniging van de wijk Šančiai in Kaunas (Litouwen) draaien om burgerparticipatie op het gebied van cultureel erfgoed. Het project **CABBAGE FIELD** draagt bij aan lokale participatie in het beheer en de revitalisatie van een vervallen culturele en historische locatie (een openbaar stuk grond met drie negentiende-eeuwse bakstenen booggebouwen op het terrein van een voormalige legerkazerne), met als doel de hernieuwde toe-eigening van de culturele identiteit van deze plek.

Op het terrein worden kunstzinnige buurtactiviteiten georganiseerd om het bewustzijn te vergroten en de creatieve kracht van mensen aan te boren, en om excessieve verstedelijking van het gebied als gevolg van de aanleg van een nieuwe weg tegen te gaan, omdat die het werk van de gemeenschap bedreigt dat in 2019 door het Litouwse ministerie voor milieu werd bekroond met de Genius Loci-prijs voor 'beste stedelijke ontwerp'.

Kunsthistorie van Vilanova d'Alcolea (Spanje), ©Patrimoni project

HET VERDRAG VAN FARO: EEN BREDE AANPAK...

De Raad van Europa wil samenwerkingsverbanden stimuleren die bijdragen aan de bescherming en versterking van de positie van cultureel erfgoed en een grotere betrokkenheid van nationale overheden en het maatschappelijk middenveld. De Raad voert daartoe allerlei projecten uit waar verschillende belanghebbenden actief bij worden betrokken.

In dit kader zijn de Raad van Europa en de **Europese Commissie** overeengekomen om de uitgangspunten van het Verdrag van Faro uit te dragen via een Gezamenlijk project: The Faro Way: enhanced participation in cultural heritage, gericht op een grotere rol voor maatschappelijke organisaties in het beheer van cultureel erfgoed.

DIT GEZAMENLIJKE PROJECT IS OPGEZET ROND DRIE BELANGRIJKE DOELEN

- ▶ **A** ervoor zorgen dat alle belanghebbenden, met name nationale overheden, zich inzetten om de uitgangspunten van het Verdrag van Faro te realiseren;
- ▶ **B** laten zien aan de hand van concrete voorbeelden op nationaal, regionaal en lokaal niveau hoe deze uitgangspunten in de praktijk worden uitgewerkt;
- ▶ **C** werken aan langdurige samenwerking tussen belanghebbenden om de Faro-uitgangspunten in actie om te zetten.

DE BOVENSTAANDE DOELSTELLINGEN KUNNEN WORDEN BEHAALD VIA DRIE ACTIELIJNEN

- ▶ **1.** Ervoor zorgen dat nog meer lidstaten het Verdrag van Faro ondertekenen en ratificeren, door seminars, workshops en conferenties te organiseren over de uitgangspunten, gevolgen en toegevoegde waarde van het Verdrag voor het beheer van het cultureel erfgoed van de lidstaten.
- ▶ **2.** Stimuleren dat de uitgangspunten van het Verdrag van Faro worden doorgevoerd, door belanghebbenden te stimuleren om tot concrete actie over te gaan, gebaseerd op succesvolle projecten en wat die hebben opgeleverd.
- ▶ **3.** Een dynamisch pan-Europees netwerk opzetten van belanghebbenden bij cultureel erfgoed die het bestaande Faro-netwerk verder uitbouwen en zich via het uitwisselen van kennis en ervaring blijven inzetten om het Faro-gedachtegoed te verspreiden.

“ Met dit Verdrag laten we zien dat erfgoed overal is en niet alleen iets is voor de elite. Ik denk dat we erfgoed door dit Verdrag anders gaan benaderen... en daarin speelt de samenleving de belangrijkste rol.”

*Alfredas Jomantas,
Afdeling cultureel erfgoed van het
ministerie van cultuur van Litouwen*

“ Het Verdrag van Faro versterkt lokale gemeenschappen... Het biedt middelen en een platform voor groepen in onze samenleving die tot nu toe geen stem kregen, zodat zij gezien worden en de rol krijgen die we allemaal nodig hebben en verdienen.”

*Amund Sinding-Larsen,
ICOMOS, Cultural Heritage and
Human Rights, Noorwegen*

Het Verdrag van Faro: met erfgoed de toekomst tegemoet

<https://www.coe.int/faro-action-plan>
faro.convention@coe.int

www.coe.int

De Raad van Europa is de belangrijkste mensenrechtenorganisatie van Europa. De Raad heeft 47 lidstaten, inclusief alle leden van de Europese Unie. Alle lidstaten van de Raad van Europa hebben het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) ondertekend, waarin de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat worden beschermd. Het Europese Hof voor de Rechten van de Mens ziet erop toe dat het Verdrag in de lidstaten wordt uitgevoerd.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

